

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Redzik

w przedmiocie wniosku V. C. sp. z o.o. z siedzibą we W. o wyłączenie SSN Krzysztofa Grzesiowskiego od orzekania w sprawie I CSK [...],
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych 30 grudnia 2024 r.,

stwierdza swoją niewłaściwość i wniosek przekazuje do rozpoznania Sądowi Najwyższemu – Izbie Cywilnej.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z 4 września 2024 r. pełnomocnik spółki V. C. sp. z o.o. z siedzibą we W. wniósł o wyłączenie SSN Krzysztofa Grzesiowskiego od rozpoznania sprawy sygn. II CSK [...] oraz zbadanie spełnienia przez SSN Krzysztofa Grzesiowskiego wymogów niezawisłości i bezstronności.

W uzasadnieniu wniosku wskazał, że SNN Krzysztof Grzesiowski został powołany do pełnienia urzędu na wniosek nieprawidłowo ukształtowanej Krajowej Rady Sądownictwa. Powołał się na orzecznictwo Sądu Najwyższego wywodząc, że powyższe prowadzi do nieważności postępowania z uwagi na sprzeczność składu sądu z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt. 4 k.p.c. co stwarza konieczność podjęcia wszelkich środków zapobiegających takiemu stanowi rzeczy, a służy temu m.in. instytucja wyłączenia sędziego.

Zarządzeniem z 17 września 2024 r. Prezes Izby Cywilnej Sądu Najwyższego na podstawie art. 26 § 2 ustawy o Sądzie Najwyższym oraz

§ 36 Instrukcji biurowej przekazał wniosek pozwanego o wyłączenie SSN Krzysztofa Grzesiowskiego od orzekania w sprawie I CSK [...] Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, wraz z aktami sprawy celem nadania mu dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 1093, dalej: „u.SN.”) do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Sąd rozpoznający sprawę przekazuje niezwłocznie wniosek Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych celem nadania mu dalszego biegu na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Przekazanie wniosku Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie wstrzymuje biegu toczącego się postępowania.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z 5 czerwca 2023 r. w sprawie C-204/21R, w pkt 4 orzekł, że przyjmując i utrzymując w mocy art. 26 § 2 i 4-6 i art. 82 § 2-5 ustawy o Sądzie Najwyższym, w brzmieniu nadanym ustawą z 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw, jak również art. 10 tej ustawy, przekazujące do wyłącznej właściwości Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego rozpoznawanie zarzutów i zagadnień prawnych dotyczących braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom, które na niej ciążyą na mocy art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. 2004, nr 90, poz. 864/30 ze zm., dalej: „TUE”), w związku z art. 47 Karty Praw Podstawowych, jak również na mocy art. 267 TFUE i zasady pierwszeństwa prawa Unii.

Treść wyroku TSUE z 5 czerwca 2023 r. w sprawie C-204/21R oraz jego uzasadnienia prowadzi do konstatacji, że w odniesieniu do Sądu Najwyższego

– Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych zakwestionowano jej wyłączną właściwość w sprawach z wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Nie ulega zatem wątpliwości, że rozpoznawanie wniosków i oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, w tym również obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego, ma się odbywać na zasadach ogólnych według właściwości wynikającej z właściwych przepisów proceduralnych.

W orzecznictwie zarówno Trybunału Sprawiedliwości UE, jak i Sądu Najwyższego wskazuje się, że w przypadku stwierdzenia sprzeczności między przepisem prawa krajowego a przepisem prawa UE, rolą sądu krajowego jest w pierwszej kolejności podjęcie próby prounijnej wykładni przepisu prawa krajowego. Obowiązek prounijnej wykładni niezgodnego z prawem unijnym przepisu sięga tak daleko, że sąd krajowy może pominąć przepis prawa krajowego i w jego miejsce zastosować inny przepis prawa krajowego, który będzie zgodny z prawem UE lub którego wykładnia taką zgodność pozwoli uzyskać. Jeżeli natomiast sąd krajowy nie może zinterpretować przepisu prawa krajowego w sposób zgodny z prawem UE lub nie znajdzie w krajowym systemie prawnym innego przepisu, który mógłby zastępczo stanowić podstawę prawną dla rozstrzygnięcia sprawy w sposób zgodny z prawem unijnym, należy rozważyć kwestię odmowy zastosowania przepisu prawa krajowego (wyrok TSUE z 24 stycznia 2012 r. w sprawie C-282/10 Dominguez, wyrok Sądu Najwyższego z 19 października 2012 r., III SK 3/12).

Biorąc pod uwagę wyrok TSUE z 5 czerwca 2023 r. w sprawie C-204/21R oraz wynikającą z treści uzasadnienia wniosku sporządzonego przez profesjonalnego pełnomocnika podstawę prawną (art. 49 § 1 k.p.c.), należało uznać, że Sąd Najwyższy – Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie jest właściwa do rozpoznania wniosku Pozwanego o wyłączenie SSN Krzysztofa Grzesiowskiego od orzekania w sprawie I CSK [...], który to wniosek podlega rozpoznaniu na podstawie przepisów ogólnych.

W powyższych okolicznościach, Sąd Najwyższy stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał wniosek Sądowi Najwyższemu – Izbie Cywilnej zgodnie z właściwością.

[a.ł]